

Johann Caspar Heydelmann

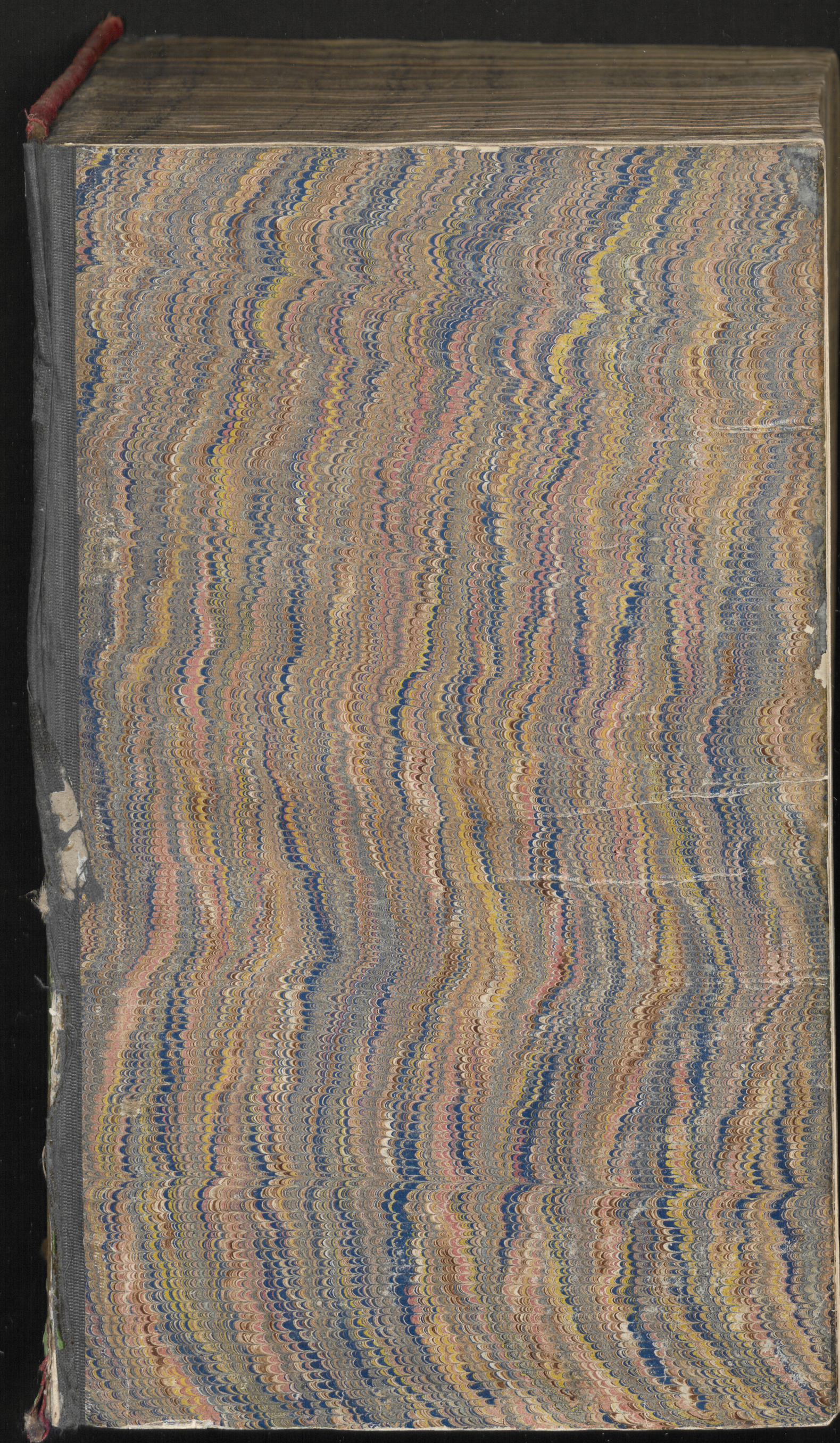
**Clarissimis Ivenibvs Io. Christiano Avenario Et Georg. VVolfio VVidemanno
Plaviensibvs Svmmos In Philosophia Honores**

Jenæ: Litteris Wertherianis, [MDCCVIII]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1842482432>

Druck Freier Zugang

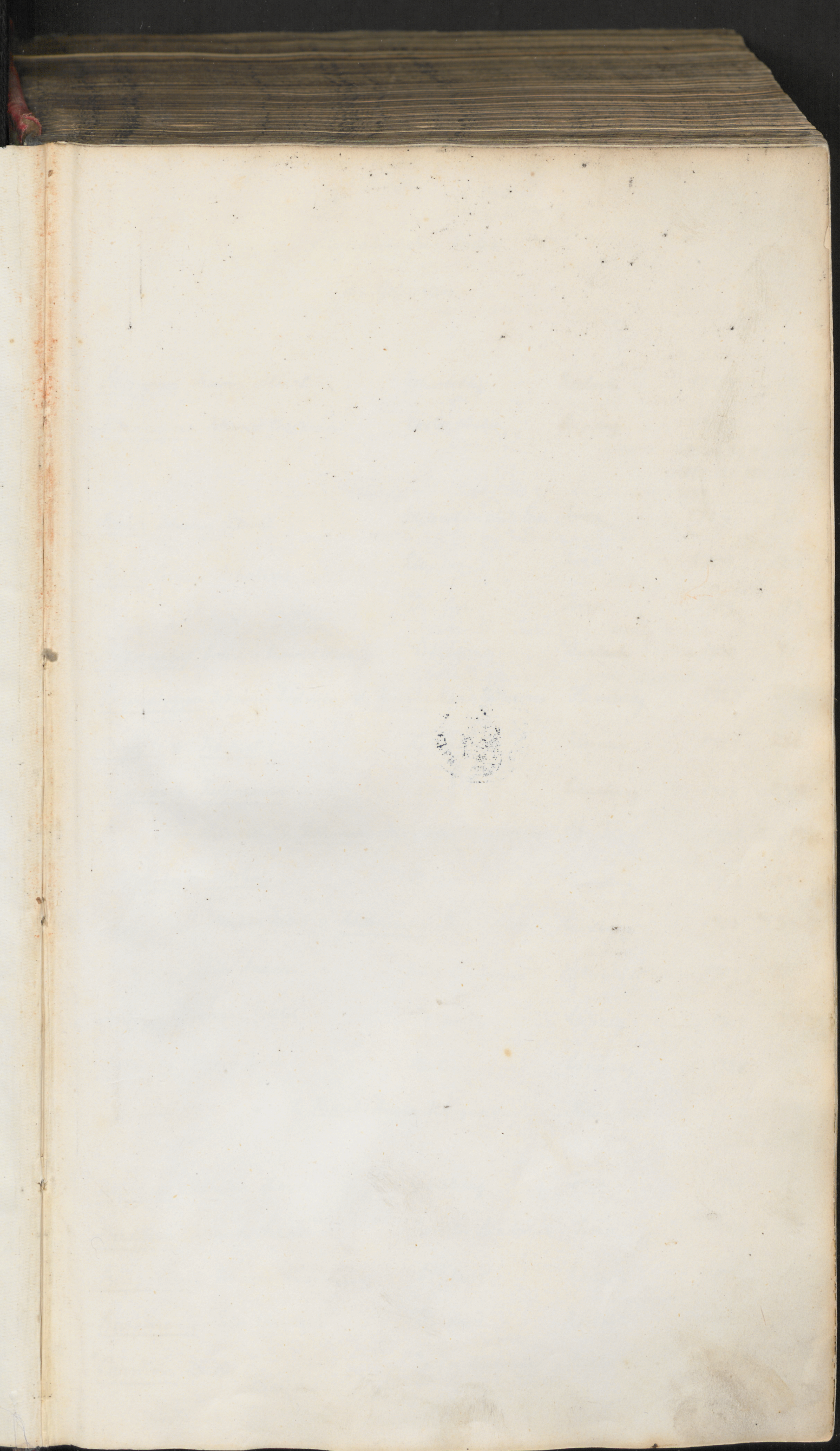

.Obv 5

1100

- 4°

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Alphabetischer Index

der Gefeierten.

				no.
<u>Aepinus</u> Franz Albert	Geburtsdag	Rostock	1724.	17.
<u>Avenarius</u> Johann Christian	Doctor philos.	Leipzig	1708.	82.83. 85.86.89.92.121. 122.124.125.130. 133.
<u>Baier</u> Johann David	Adjunct der phil. Fac.	Jena	1709.	115.
<u>Beck</u> Caspar Achatius	Lic. jur.	Jena	1709.	123.
" " "	Dr. jur.	Jena	1709.	93.
(<u>Bellowsky</u> Emerich Leopold Mar.)	Lobgedicht	Durlach	a 1730.	41.
<u>Berendhausen</u> Johann Dietrich & <u>Kueste</u> Marie Catharina		Hamburg	1727	295.
<u>Berg</u> & <u>Köckert</u>	Hochzeit	Nismar	1727	286
<u>Bergner</u> & <u>Koltmann</u>	"	Lüneburg	1715	249
<u>Biele</u> Georg Heinrich & <u>Dohnsen</u> Margaritha Magdalene		Lüneburg	1705.	185-193.
<u>Blochwitz</u> & <u>Höllhaf</u>	Hochzeit	Nürnberg	1728.	57.
<u>Boye</u> (Boje) Johann Jacob & <u>Koltemann</u> Anna Maria		Lüneburg	1703.	71.163-172.
<u>Böttcher</u> Julius Andreas	Rector Academiae	Helmstädt	1707.	110.
<u>Böttiger</u> Abraham Gottlob	Dr. philos.	Leipzig	1707.	77.78. (-99)
<u>Brincken</u> Johann Jacob	Rector	Lüneburg	1724.	246.
" " & <u>Kraut</u> Anna Margaretha		Helmstädt	1731.	42. 294.
<u>Brückner</u> Wilhelm Hieron.	Geburtsdag	Jena	1709.	103.
<u>Buddeus</u> Johann Franz	Promotor Academiae	Jena	1708.	106
<u>Burgmann</u> Johann Christian	Dr. theol.	Rostock	1726.	280.
<u>Burgmann</u> Peter Christoph	Dr. med.	Rostock	1726	20
* <u>Carmon</u> Jacob	Rector Academiae	Rostock	1728.	18.19.43. 59.60.

<u>Carpzov</u> Johann Gottlob	Superintendent	Lübeck	1730	9-11.
<u>Christiani</u> Elisabeth Dorothea	Beerdigung	Kiel	1727.	291.
<u>Coordes</u> Johann & <u>Rathgen</u> Eleonora Magdalena		Lüneburg	1727.	243. 244.
<u>Crull</u> Christian	Pastor	Rostock	1728	22. 27.
<u>Dannenberg</u> Johann Hinrich & Anna Dorothea <u>Kohrs</u>		Lüneburg	1726.	270.
<u>Danz</u> Johann Andreas	Dr. theol.	Jena	1710.	127. 132. 139.
<u>Dassel</u> Georg David von & <u>Döring</u> Margaretha Dorothea		Lüneburg	1707.	218-220.
* <u>Degner</u> Nicolaus und * <u>Brandt</u> Abel Isabeth, w. Schroeder		Cavelstorf	1726.	274. 283.
<u>Detarding</u> Georg Wilhelm	Dr. jur.	Rostock	1727.	62. 64.
<u>Diestler</u> Anna Klara, geb. Hinrichsen	Geburtsdag	o. O.	1727.	231.
<u>Dornkrell</u> Heinrich Georg & <u>Johansen</u> Elisabeth Margaretha		Lüneburg	1705.	194-200.
<u>Dorothea</u> Luise Herzogin zu Schleswig-Holstein	Namensfest	(Gleickstadt)	1715.	67.
* <u>Dürfeld</u> Johann Jacob & <u>Lüdersen</u> Magdalena Gustava		Rostock	1728.	236.
<u>Eckardt</u> Michael & <u>Röberin</u> Anna Helena		Weissenfels	1699.	201-204.
<u>Ellendorff</u> Joh. Christophorus	Dr. med.	Helmstädt	1731.	48.
<u>Evers</u> Joachim Dietrich & <u>Fabrice</u> Catharina Dorothea		Hamburg	1723.	311.
* <u>Eyllers</u> Christoph. Heinrich	Magister	Rostock	1728	272.
<u>Fabicius</u> Andreas Samuel	Magister	Wittenberg	1711.	152.
" Johann Christian	Dr. med.	"	1717	160. 161.
<u>Fanter</u> & von <u>Gehr</u>	Hochzeit	Rostock	17..	287.
<u>Feustking</u> Joh. Heinrich	Oberhoffprediger (Gotha,	Wittenberg	1712.	149.
<u>Fidler</u> & <u>Crüger</u>	Hochzeit	Blitzow	1728.	275.
<u>Finx</u> Friedrich Anton & <u>Röse</u> Susanne Magdalena		Jena	1709.	252.
<u>Floz</u> Johann Georg & Catharina Gertrud <u>Soltan</u>		Lüneburg	1705.	209-212.
<u>Freudenreich</u> Abraham	Bürgermeister ugnis	Jena	1707	99.
	Geburtsdag	Jena	1708	98.
	Rathsherr	Jena	1709	100.

<u>Freygang</u> Johann Gottlob	D. philos.	Leipzig	1707.	78 (= 94).
<u>Friedrich I.</u> König von Preussen & <u>Sophie Luise</u> von Mecklenburg.		Berlin	1708.	36. 162.
<u>Friedrich I.</u> König von Schweden u. <u>Peter Czar</u> von Russland.		Friedr. v. Nystedt	1722.	28.
		1721	Greiswald	
<u>Friedrich Ludwig</u> Prinz von Oranien	Geburt	(Jena)	1707.	126.
<u>Georg II.</u> König von Gross-Britannien	Besuch	Celle	1729	21. 52.
"	Truppenrevue	Hannover	1729	29.
"	-	-	ca 1729.	30.
"	Besuch	Lüneburg	1718.	32. 58. 65.
<u>Gerdes</u> Frider.	Magister	Rostock	1728.	272.
<u>Gläser</u> Thomas)	Bittschrift an ?	?	?	306
<u>Gödtgen</u> & <u>Pirau</u>	Hochzeit	Lüneburg	1697	205.
<u>Götze</u> Georg Heinrich	Beerdigung	Wittenberg	1728.	12.
<u>Günther</u> Johann Caspar	D. theol.	Jena	1726.	14.
<u>Hansen</u> & <u>Craul</u>	Hochzeit	Glückstadt	1727.	242. 245.
<u>Harms</u> Hans Hinrich & <u>Harmsen</u> Rahel Sophie		Lüneburg	1723.	323.
<u>Hasenmüller</u> Veit Heinrich	D. philos.	Jena	1707.	75. 117. 128.
<u>Haukohl</u> & <u>Schwasmann</u>	Hochzeit	Bützow	1727.	229. 276.
<u>Helbergen</u> Mlle.	Abendmusik	o. o.	o. J.	150.
<u>Helmich</u> Joachim Dieterich & <u>Friexen</u> Catharina Maria		Rostock	1724.	281.
<u>Hempel</u> & <u>Littig</u>	Hochzeit	Dörrenberg	1727	4.
<u>Hinsch</u> Nicolas & <u>Faber</u> Anna	"	Hamburg	1724.	273.
<u>Höfer</u> Adam Christopher	Magister philos.	Greiswald	1726	230. 285.
<u>Hülsemann</u> Martin Georg & <u>Hedemann</u> Rahel Ursula		Lüneburg	1723	225. 226. 227.
<u>Jauch</u> Christian, der Ältere & <u>Dorothea</u> geb. Hoier, verw. Benckendorff.		Lüneburg	1703.	214.
——— Johann Christophorus	Superintendent	"	1714	69. 70. 95.
——— Ludolf Friedrich	Prediger	"	1730.	45.

<u>Toch Johann Georg & Freudenreich Charlotte Wilhelmine</u>	Jena	1706	73. 259.
_____ Dr. theol.	Jena	1709	88. 107. 108.
_____ Superintendent	Dortmund	1709	116. 119. 120.
			131.
			101. 102. 104 (-118).
			109.
<u>Johann Georg Herzog zu Sachsen</u> Geburtstag	Weissenfels	1709 (Jena)	261.
<u>Jubilaeum der Universität Leipzig</u>	Leipzig	1709	90.
<u>Jubilaeum der Reformation</u>	Wittenberg	1717	146. 147.
<u>Jubilaeum der Augsburgischen Confession</u>	Kiel	1730	39. 40. 46.
* <u>Karl Leopold, Herzog zu Mecklenburg</u> Geburtstag	Univ. Rostock	1726.	16. 25.
<u>Kettner Ernst Friedrich</u> Doctor	Jena	1709	135.
<u>Kirchhoff Albert Christian</u> Praepositus	Itzehoe	1715	66
<u>Klug Johann Georg</u> Reise von Wittenberg nach Helmstädt	o. J.		151.
<u>Koltemann & Biel</u> Hochzeit	Lüneburg	1725	1. 2. 3.
_____ Friedrich Georg zum Gedächtnis	Lüneburg	1711	173.
_____ Hieronymus & Meister Maria	s. l.	1672	174.
_____ & <u>Buckische Magdalena</u>	Lüneburg	1692	96. 183. 184.
_____ <u>Johann & Winckler Dorothea Elisabeth</u>	Lüneburg	1689	175.
<u>Köppen Nicolaus</u> Rector Academiae	Greifswald	1723	232.
<u>Kraut Friedrich Anton</u> Convector	Lüneburg	1729.	35. 37.
_____ <u>Ludolph Daniel & Raphael Anna Maria</u>	"	1728	297.-302.
_____ Paulus Rector	"	1702	239
<u>Krüger Theodor</u> Heimkehr v. d. Univ.	Wittenberg	1718	148.
<u>Krüger & Ottensen</u> Hochzeit	Dannenberg	1731	292.
<u>Kunad Andreas</u> Superintendent: Annaberg	Leipzig	1708	140.
<u>Laurentius Christian Gottbold</u> Dr. philos.	Leipzig	1712	105
<u>Leipzig (Hart)</u> Neujahr	Leipzig	1715	137.

<u>Lemker</u> Heinrich Christian	Corrector	Lüneburg	1729	31.
_____ & <u>Boye</u> Anna Elisabeth		"	1730	53-56.
<u>Lent</u> & <u>Thiele</u>	Hochzeit	Wittenberg	1701	215.
<u>Liebius</u> Christian Sigismund & <u>Nicander</u> Edmunda Agnes		Eisenach	1723	97.
<u>Lüneburg</u> (Hert)	Leinade	Lüneburg	1722	158.
<u>Lysen</u> Polycarp	Professor Helmstadt	Wittenberg	1718	156. 157.
* <u>Märck</u> Nicolaus Jacob & * <u>Westphalen</u> Regina Sophia		Strehren	1724	261-269.
<u>Margraff</u> Michael Lelegott	Magister	Leipzig	1708	130
<u>Mehner</u> David	Magister	Leipzig	1708	130.
<u>Martini</u> Johann Christian	Hausbau	"	1728	38.
<u>Mayer</u> Johann Abraham & <u>Baltzer</u> Barbara Cather.		Greifswald	1711.	34.
<u>Meier</u> Hinrich & <u>Meinin</u> Maria Catherina		Hamburg	1721.	247.
(<u>Meyer</u> Christian.)	Glaubensbekenntnis	Lüneburg	Hamb. 1718.	141.
<u>Milisch</u> Christian Friedrich	Dr. philos.	Leipzig	1707	77.
<u>Moeller</u> Jacob Valentin	Dr. med.	Rostock	1726	20.
_____ & <u>Mitelsen</u> Anna Margaretha		"	1728	278. 279.
* <u>Moeller</u> Johann Peter	Dr. jur.	"	1727	284. 23. 24. 26.
_____ & * <u>Westphalen</u> Anna Christiana		"	1728	61. 63. 235. 277.
<u>Movers</u> Peter Johann & <u>Edingin</u> Sara Magdalena		Hamburg	1723	314. 315. 316-319.
<u>Müller</u> Johann Heinrich & <u>Henning</u> Magdalena		Lüneburg	1705.	216. 217.
<u>Nack</u> & <u>Främb</u>	Hochzeit	"	1722	305. 310.
<u>Neumeister</u> Erdmann	Pastor	Hamburg	1715	68. 138.
_____ & <u>Kluge</u> Ernestina Mariamne		s. l.	1731.	296.
<u>Niemann</u> Christian Albert & <u>Koltemann</u> Maria Elisabeth		Glückstadt	1712	254-258. 324. 325. 326.
<u>Nottelmann</u> Bernh. Arnold.	Neujahr	Lüneburg	1705	290.
<u>Olde</u> Johann & <u>Richel</u> Margaretha geb. <u>Marburgin</u> von <u>Lenten</u>		(Rostock)	1702.	213.
<u>Orschatz</u> & <u>Rehse</u>	Hochzeit	Lüneburg	1722	223-240. 224-241.

<u>Platin</u> Peter	Dr. med.	Rostock	1726	20
* <u>Plessen</u> Joh. Christoph. von & * <u>Plessen</u> Leonora Dorothea von	Cambs	1727	228. 271.	
<u>Pipping</u> & <u>Seligmann</u>	Hochzeit	Leipzig	1700	178. 179.
<u>Raphel</u> Georg & * <u>Neubaurin</u> Elisabeth Sophia		Rostock	1703	180. 181.
_____	Superintendent	Lüneburg	1715	143. 144.
<u>Reuter</u> & <u>Schwabe</u>	Hochzeit	Rostock	1727	282.
<u>Rhodomann</u> Christoph. Herm.	Heimkehr v. d. Univ.	Wittenberg	1721	136.
<u>Rothe</u> Gottlob Wohlgemuth & Christiana geb. Försterin verw. <u>Hösing</u>		Goerlitz	1721	250.
<u>Rus</u> J. Reinhard	Adjunct der philo. Fac.	Jena	1708	129.
<u>Saull</u> (Saulius) Georg Barthold & <u>Römer</u> Anna Catherina		Lüneburg	1721	49-145. 303.
* <u>Schaeffer</u> Johann Ludolph	Dr. med.	Rostock	1726	20.
<u>Scharbau</u> Heinrich	Dr. philos.	Jena	1710	87.
<u>Schmid</u> Christian Friedrich	Neujahr	Lüneburg	1730	44.
<u>Schmidt</u> Jacob & <u>Flagedorn</u> Margaretha Elisabeth		Lübeck	1726	238.
<u>Schrader</u> Christoph	Magister	Leipzig	1708	130.
<u>Schröder</u> & <u>Scharpenberg</u>	Hochzeit	Hamburg	1721	304.
<u>Schröder</u> Hinrich & <u>Rhode</u> Catherina Christina		Rostock	1727	233. 234. 237.
<u>Schultze</u> Christoph. Gottlob	Dr. philos.	Leipzig	1707	74. 77. 78 (= 94). 79. 80. 81.
<u>Schütze</u> Otto Friedrich & <u>Koltemann</u> Sophia Catherina		Lüneburg	1721	13. 289 = 313. 312.
<u>Seelen</u> Johann Heinrich von	Serenata	Lübeck	1723	15.
<u>Seyffart</u> Achatius	Dr. philos.	Jena	1710	84. iii. 134.
<u>Sivers</u> Heinrich Jacob	Magister	Rostock	1728	272.
(<u>Stauffer</u> Johann Georg, Irigarten Päpstlicher Lehre)		o. O.	o. J.	51.
<u>Steigenthal</u> Christian Friedrich & <u>Enckhausen</u> Lucia Elisabeth		(Zelle) Ebstorf	1706	251.
<u>Stieglitz</u> Christoph Ludwig	Dr. philos.	Leipzig	1707	77.

<u>Stilcke</u> Johann	Magister.	Wittenberg	1712	153
<u>Sultzberger</u> Gottfried Christian & <u>Heimbt</u> Rosina Elisabeth		Leipzig	1701.	320-22.
<u>Taddel</u> Christian Ludwig	Doctor	Rostock	1729	47.
<u>Tarnow</u> & <u>Krauel</u>	Hochzeit	"	1726	288.
<u>Taube</u> Christoph: Ernst & <u>Kaufmannin</u> Christine Juliane		Lüneburg	1707	221. 222.
<u>Tielcke</u> Joh. Friedrich & <u>Kortholtin</u> Maria Christina		Kiel	1720	253.
* <u>Twitmeyer</u> Johann Heinrich	Magister	Rostock	1728.	272.
<u>Tzarstedt</u> Statius Ludolph von	Bürgermeister	Lüneburg	1723.	142
<u>Unruh</u> & <u>Bussmann</u>	Hochzeit	Lüneburg	1706.	182.
<u>Volkmar</u> Jacob	Beerdigung	Königsberg	1717.	159.
<u>Wagner</u> Rudolf Christian	Rector Academiae	Helmstädt	1731.	50.
<u>Wahl</u> Matthias Jacob	D. theol.	Jena	1709.	112-14.
<u>Walther</u> Bartholomäus & <u>Fullmannin</u> (Vollmann) Isabella Dorothea		Lüneburg	1705.	176. 177.
<u>Werthof</u> Mme u. Klle.	Abendmusik	o. o.	o. o.	150
<u>Wetken</u> Johann Jacob & <u>Willers</u> Anna Dina		Hamburg	1723.	293.
<u>Wichmann</u> & <u>Thiefferstein</u>	Hochzeit	Bramstede	1718	298.
<u>Widemann</u> Georg Wolf	D. philos.	Leipzig	1708.	76. 91. 92.
<u>Wiesecken</u> Christoph & <u>Breuelin</u> Sophie Gottliebe		Brandenburg	1724	122. 130. 307
<u>Willmer</u> Christian Heinrich	Heinrichs v. d. Univ.	Wittenberg	1715.	154. 155.
<u>Zimmermann</u> Georg Joachim & <u>Biel</u> Anna Elisabeth		Lüneburg	1701.	206-8.
<u>Zimmermann</u> & <u>Nohse</u>	Hochzeit	Rathenow	1723.	308-9.
<u>Zimmermann</u> Nicolaus Michael & <u>Margaretha</u> Elisabeth				
	geb. <u>Lohmannin</u> , verw. <u>Radeleffen</u>	Meinersen	1717.	72.
<u>Zittau</u>	Vorbereitung zur Weihnachtszeit	Zittau	1703.	33.

153 1712 1712 1712
 152 1711 1711 1711
 151 1710 1710 1710
 150 1709 1709 1709
 149 1708 1708 1708
 148 1707 1707 1707
 147 1706 1706 1706
 146 1705 1705 1705
 145 1704 1704 1704
 144 1703 1703 1703
 143 1702 1702 1702
 142 1701 1701 1701
 141 1700 1700 1700
 140 1699 1699 1699
 139 1698 1698 1698
 138 1697 1697 1697
 137 1696 1696 1696
 136 1695 1695 1695
 135 1694 1694 1694
 134 1693 1693 1693
 133 1692 1692 1692
 132 1691 1691 1691
 131 1690 1690 1690
 130 1689 1689 1689
 129 1688 1688 1688
 128 1687 1687 1687
 127 1686 1686 1686
 126 1685 1685 1685
 125 1684 1684 1684
 124 1683 1683 1683
 123 1682 1682 1682
 122 1681 1681 1681
 121 1680 1680 1680
 120 1679 1679 1679
 119 1678 1678 1678
 118 1677 1677 1677
 117 1676 1676 1676
 116 1675 1675 1675
 115 1674 1674 1674
 114 1673 1673 1673
 113 1672 1672 1672
 112 1671 1671 1671
 111 1670 1670 1670
 110 1669 1669 1669
 109 1668 1668 1668
 108 1667 1667 1667
 107 1666 1666 1666
 106 1665 1665 1665
 105 1664 1664 1664
 104 1663 1663 1663
 103 1662 1662 1662
 102 1661 1661 1661
 101 1660 1660 1660
 100 1659 1659 1659
 99 1658 1658 1658
 98 1657 1657 1657
 97 1656 1656 1656
 96 1655 1655 1655
 95 1654 1654 1654
 94 1653 1653 1653
 93 1652 1652 1652
 92 1651 1651 1651
 91 1650 1650 1650
 90 1649 1649 1649
 89 1648 1648 1648
 88 1647 1647 1647
 87 1646 1646 1646
 86 1645 1645 1645
 85 1644 1644 1644
 84 1643 1643 1643
 83 1642 1642 1642
 82 1641 1641 1641
 81 1640 1640 1640
 80 1639 1639 1639
 79 1638 1638 1638
 78 1637 1637 1637
 77 1636 1636 1636
 76 1635 1635 1635
 75 1634 1634 1634
 74 1633 1633 1633
 73 1632 1632 1632
 72 1631 1631 1631
 71 1630 1630 1630
 70 1629 1629 1629
 69 1628 1628 1628
 68 1627 1627 1627
 67 1626 1626 1626
 66 1625 1625 1625
 65 1624 1624 1624
 64 1623 1623 1623
 63 1622 1622 1622
 62 1621 1621 1621
 61 1620 1620 1620
 60 1619 1619 1619
 59 1618 1618 1618
 58 1617 1617 1617
 57 1616 1616 1616
 56 1615 1615 1615
 55 1614 1614 1614
 54 1613 1613 1613
 53 1612 1612 1612
 52 1611 1611 1611
 51 1610 1610 1610
 50 1609 1609 1609
 49 1608 1608 1608
 48 1607 1607 1607
 47 1606 1606 1606
 46 1605 1605 1605
 45 1604 1604 1604
 44 1603 1603 1603
 43 1602 1602 1602
 42 1601 1601 1601
 41 1600 1600 1600
 40 1599 1599 1599
 39 1598 1598 1598
 38 1597 1597 1597
 37 1596 1596 1596
 36 1595 1595 1595
 35 1594 1594 1594
 34 1593 1593 1593
 33 1592 1592 1592
 32 1591 1591 1591
 31 1590 1590 1590
 30 1589 1589 1589
 29 1588 1588 1588
 28 1587 1587 1587
 27 1586 1586 1586
 26 1585 1585 1585
 25 1584 1584 1584
 24 1583 1583 1583
 23 1582 1582 1582
 22 1581 1581 1581
 21 1580 1580 1580
 20 1579 1579 1579
 19 1578 1578 1578
 18 1577 1577 1577
 17 1576 1576 1576
 16 1575 1575 1575
 15 1574 1574 1574
 14 1573 1573 1573
 13 1572 1572 1572
 12 1571 1571 1571
 11 1570 1570 1570
 10 1569 1569 1569
 9 1568 1568 1568
 8 1567 1567 1567
 7 1566 1566 1566
 6 1565 1565 1565
 5 1564 1564 1564
 4 1563 1563 1563
 3 1562 1562 1562
 2 1561 1561 1561
 1 1560 1560 1560

CLARISSIMIS IVVENIBVS

IO. CHRISTIANO
AVENARIO

ET

GEORG. VVOLFFIO
VVIDEMANNO

PLAVIENSIBVS

SVMMOS IN PHILOSOPHIA
HONORES

GRATVLATVR

M. IO. CASPAR HEYDELMANN,
SLAIZENSIS.

IENAE, LITTERIS WERTHERIANIS.

CLARISSIMI DOCTISSIMI^{QUE}
IUVENES

Vae adhuc internos mutuis sermonibus,
mutua consuetudine conglutinata est
amicitia, hodierno die comprimi non
patitur vocem atque orationem meam,
quin suum persoluat officium, conce-
ptique intus gaudii apertas det significationes. Con-
feruntur hoc die honores VOBIS, honores eiusmodi,
quibus in philosophia non dantur maiores am-
plioresque. Quidni iccirco adclamem VOBIS e-
go, meaeque laetitiae adfectum litteris prodam, cui
huc usque vestro frui amore licuit? Equidem non
ignoro, dari, qui omnia haec honorum insignia pu-
blicis in acroasibus non modo despiciatui habeant ac
pro nihilo putent: sed tantum non inimica aduer-
saeque Deo arbitrentur, neque adeo congratulatio-
nibus aliorum magnopere digna. verum enim vero
non ita consultus ac prouidus homo iudicat, quod
ab aliis usurpatur improbius, non illico per se ma-
lum,

lum, turpe, & abrogandum clamat. Et certe idem de academicis dignitatibus ferendum est iudicium: bono sunt omnia instituta sine, bene etiam adhibentur a multis: sed tamen sunt qui peruerse illis vtuntur ac improbe.

Animaduertatis enim nonnullorum pectora, cum primum salutant academias, ibique bonos ac diligentes in celsam dignitatis atque honoris sedem vident adscendere, ita ambitionis accendi facibus, vt ipsa citius de istiusmodi adipiscendo honore ac gloria cogitent, quam consecuti sint quicquam eorum, in quae sua sponte deinceps retundaret gloria fama-que nominis. videatis alios, qui quidem tempori parent in adpetendis honoribus; attamen ea tantummodo spectant in omnibus actionibus suis, quae ducunt ad gloriam. vtrique peccant in eo, quod non legitimum sibi scopum figunt, sed vanam futilem-que rem intendunt. obseruatum tamen huc vsque bene est, hanc nominis adfectionem, sicut in plerisque mortalium actis est conspicua, ita apud innumeros litterarum deditos studiis esse manifestissimam. Si heic gentilium facienda est mentio, saepe numero fateor admirationem incessisse animo meo, cum istos sine Deo ac veritate homines, tamen gnauiter strenueque litteris operam dedisse legi. A vero studiorum, humanorumque conatuum omnium scopo ongeos aberrauisse, vel meridiano est sole

clarius. Quis ergo tandem fuit? honor & prae aliis nominis quaedam celebritas. videlicet in confesso apud prudentiores omnes est, vel plane a veri numinis sensu alienos, vel saltem alias inemendati animi homines, natura sua in vnum horum trium ferri, & secundum vnum istorum omnes actiones suas conformare: vt vel voluptates corporis sectentur, vel diuitias adpetant immoderatus, vel in perituris honoribus brevis huius aevi solatium atque salutem reponant. iam voluptates ac diuitias, minimum qui sapientiores ceteris inter ethnicos videri volebant, in nullo fere habebant pretio. Cicero, si quidem ipse est habenda fides, gloriatur aliquotiens: omnia haec a se contempta fuisse & habita insuper: contra, *quantum ceteris ad suas res obeundas, quantum ad festos dies ludorumque celebrandos, quantum ad alias voluptates, et ad ipsam requiem animi et corporis concessum temporis fuerit: quantum alii tribuerint tempestiuis conuiuiis: quantum denique aleae, quantum pilae, tantum sibi ipsum ad studia recolenda sumsisse.* Nil ergo remanet, quod eos impulerit ad tot ac tanta suscipienda, quam vana ista honorum sitis. Haec quin vera sint, dubitare nos haud sinit idem Cicero, cum prima Tusculan. inquit: *honos alit artes, omnesque incenduntur ad studia, gloria.* quibus se verbis satis nobis indicat, deque aliorum gentiliū non minus, quam suorum studiorum fine nobis confitetur. Et

Et, quaeso, quare plus olei quam vini consum-
fisset Demosthenes, nisi facundissimus sui temporis
haberi voluisset? quare prisci illi philosophi tam in-
tenti ac fixi fuissent in studiis, vt plane in viuis esse
desiissent, nisi ab vxoribus vel inuiti saepius cibo po-
tuque fuissent resecti? si reliquos omnes non labo-
rassent anteire scientia, immortalitatieque nomen
commendare suum. Oculos sibi eruisse Democri-
tum non sine stupore legimus. ipsum si quaerere
licuisset, vt commodius posset rerum naturas mente
comprehendere, animique faciem mirifice impedi-
ri oculorum adspectu, respondisset. sed accuratius
si inquiramus rem, stultam quamdam ac vanam am-
bitionem in causa fuisse, facile deprehendimus. No-
lo heic a doctorum ordine ad reliquos ciuilis ac bel-
lici status homines transire, *ubi profecto nemo Ro-
manorum in reipublicae periculis cum laude* (virtutem
dicere nolo) *versatus est, quin spe posteritatis fructuque
fuerit ductus.* cum Cicerone loquor, orat. pro C. Ra-
bir. Nolo, inquam, ego de his dicere quicquam, sed
omnes mitto ac praetereo: nostrorumque potius &
proximorum temporum exempla quaedam, eaque
non nisi doctorum virorum, recenseo. signi-
fer horum ac princeps sit Ioach. Fortius Ringelber-
gensis. Huius peruoluntantes scripta, saepius pro-
fecto dubitatis, Christianum ne, an paganum homi-
nem.

nem loquentem audiat. Adscribam pauca, quae exstant *de Ratione studii*, ex quibus ingenium hominis dignosci satis posse puto. sub initium statim dicti libelli ita confirmat: *equidem me in mille discerpi partes malim (dispeream si secus loquor ac sentio!) quam remittere animum ad summa evadendi.* Nec multo post: *nemo maiorem agnoscere debet in orbe, nisi illum solum, qui solus orbem condidit.* item, *ego semper excelsi esse animi duxi, quicquid vulgare est, fastidire, atque monumentum sui immortale inter mortales relinquere, & quae sunt reliqua.* Neque vero existimandum, hunc solum laborum suorum scopum habuisse gloriam: innumeri plane restant. et numne plerique omnes, qui studiorum intemperie mortem sibi accelerauerunt, hunc in censum referendi sint, aliorum iudicio relictum esto. Ego minimum, qua possint ratione permulti magni nominis critici atque philologi ab hoc absolui vitio, satis haud perspicio. ut propugnatoris defensorisque sedis papalis laudem consequeretur Caesar Baronius, literis tam impense nauabat operam, ut, Erythraeo teste Pinacoth. I. tabem ex assiduo studiorum labore conciperet. Qui numquam fortasse tam magnos, tamque memorabiles labores perlaturus fuisset nisi celebritatem famae aliaque vigiliarum suarum proemia habuisset proposita. Erat iam sexagenario maior P. Victorius, cum animum mathematicis disci-

disciplinis tradebat. nullum in finem alium, quam
 ut magno apud germanos Camerario, quem omni
 aemulari modo studebat, non succumberet. Huius
 tum ex monumentis, tum ex multorum peregrinan-
 tium sermonibus cum intellexisset, egregie in mathe-
 matibus versatum Camerarium, citius non acquiesce-
 bat, quam & ipse virum mathematicarum rerum pe-
 ritum nactus, tantum in iis profecisset, ut Hipparchi,
 & alia typis non exscripta ante, Achillis Statii, eodem
 facientia, in publicum edere, eoque declarare orbi
 litterario posset, neque in hoc se studiorum genere
 rudem atque indoctum existere, aut suo, quem aemu-
 labatur, Camerario inferiorem. rem ipsam Caselius
 refert in *elog. Barthol. Richii*. Longum est tam ingens
 horum agmen percurrere, quare pauci hi comme-
 morati sufficiant. Ex quibus nulla est dubitatio quin
 cognoueritis, vere a me dictum esse, multos & plu-
 res omnino, quam vulgus opinatur, studiorum suo-
 rum finem habuisse gloriam. Nostrum nunc potius
 erit, inquirere in causas, quare tot homines non
 ipsi modo inferuiant gloriae, sed eam quoque prae-
 reliquis omnibus adpetendam aliis suadeant. Hec
 non me erraturum existimo, si id plurimam partem
 inde esse dixerò, quod, cum adolescentes essent, nec-
 dum consilio ac ratione firmati, a peruersis in scholis
 doctoribus hac fuerint falsa persuasione infecti. Ete-
 nim solemne admodum in scholis est, teneras men-
 tes

tes hoc fere modo cohortari ad diligentiam: *agite o mei, intendite ingenii vires, et ad altiora, quam maiores nostri peruenerunt, adspirate: praeripite posteris gloriam, et immortalem parate vobis. nihil vobis placeat, nisi quod summum est.*

Hac si opinione semel imbuti sunt rudes animi iuuenum, numquam ea, vel raro tamen, veluti a praeceptoribus hausta, eximi illis potest. Quin potius eo magis corroborantur confirmanturque postmodum, si gentilium libros hac doctrina referatissimos, euoluunt. Heic saepius homines, qui gloriae cupiditate incensi huc accedunt, ita adficiuntur dicto aliquo in auctoribus occurrente, & quod huc pertinet, ut fere extra se positi videantur & obliui plane, Christianos se, non paganos esse. Turpe profecto & indignum Christiano homine in ethnicis scriptoribus, quos quidem legisse omnino prodest, non examinare singula suoque momento ponderare. Quasi obscurum sit, hos errorum tenebris inuolutos homines hinc inde nonnulla sparsisse, quibus imperiti in errorem induci possint. sed praevideo iam multos fere, qui heic obiiciant: tune non isti, admirandam quamdam & incredibilem vim inesse gloriae, nec vlla re magis quam laude atque honorum spe excitari iuuenes a praeceptoribus posse ad labores, ad industriam, & ad praeclara quaeque? Fateor lubentissime, neque difficilem me praebeo

beo Ouidio adsentiendi, cum scribit: *immensum gloria calcar habet. Lib. 4. Eleg. 2. de ponto.* Exempla quoque tum e vetere repetita memoria, tum viua & spirantia, quae id confirment, adesse non nego, verum enim vero absit a nobis, Christiano populo, ad iuuandam assiduitatem ac diligentiam iis adminiculis uti, quae a religione nostra plane sunt aliena, corruptamque naturam alunt & augent in prauis cupiditatibus suis. Ut enim febricitanti vinum, bilio-
 so mel, incrementum morbi adfert: ita iuuenibus in se corruptis satis & ad mala nimium propensis proposita gloria morbum animi, hoc est, malitiam & prauitatem mentis auget, addit, adcumulat. Quapropter aliud nos diuinae litterae condocent: studiorum non modo, sed omnium omnino actionum nostratum scopum figendum iubent Dei gloriam, aliorumque hominum commoda vtilitatesque; non decus, non gloriam nostram. Id quod clarissime indicatum it seruator noster, cum Matth. vi. cap. omnem illis remunerationem abiudicat, qui cunctis in actionibus non nisi famam ac gloriam spectant suam. Conuenientissime etiam hanc in rem Basilius exercitator. constitut. Cap. 10. ex translatione latina scribit: *nos cum ad amplectendas virtutes hominum iudicio impulsus potius quam Dei, inanemque ab illis gloriae mercedem flagitemus, in re optimo diuinorum proemiorum*
 B fru-

*frustrationem incurrimus, quippe qui non propter Deum labores adeamus, sed hominibus operarios nosmet ipsos locemus. Quin ipsi interdum pagani homines veritate rer conuicti hoc verum esse inficiari non possunt. Hinc veniste admodum Macrobius in Somn. Scipion. Lib. II. c. 10. virtutis fructum sapiens in conscientia ponit, minus perfectus in gloria. Accedit, quod huius indolis homines haud difficile sit satanae magis magisque transuersos agere, & trahere in prauum, quo prae nimio inclarescendi ardore fontem salutis, Dei verbum negligant, omnemque numinis religiosum cultum adspersentur, contemnant, negligant. Nec aliter fere esse potest: fastu sunt ac supercilio tumidi, nec nisi alta atque sublimia cogitant: contra ea diuina oracula modestos, contentos paucis, infensos nos omni pompae rebusque excessis iubent. Qui ergo amare sacras litteras possunt, quamdiu foedam suam ambitionem non detestantur? Nec mirum itaque, sorduisse Angelo Politiano *lyram Davidicam prae Horatiana*; P. Bembum omnes Pauli epistolas palam condemnasse, amicisque auctorem fuisse ne eas attingerent, vel si coepissent legere, de manibus eicerent: nimio adamabant opere elegantiam scribendi, magnamque adipisci gloriam intendebant eloquentia humana. hanc contaminari scripturae sacrae lectione nescio quam impia & nocentissima o-*
pi

pinione occupati arbitrabantur. Malebant igitur hunc sanctum codicem plane ignorare, quam perfectam stili laudem non consequi. pulcre rursus ac vere laudatus Basilius cit. capit. quod integrum hac de re legi meretur, scribit: *dulcis est res humana gloria ineruditis, & alias captos ab ipsa a recto iudicio facile aberrare facit.* O quam turpiter aberrauerunt isti viri, quam fuerunt occaecati miseri, quo minus possent sacrarum litterarum praestantiam omnibus mundanis rebus longe maiorem cognoscere atque percipere. pagani ex inscitia lapsi haud difficulter ignosci potest: iis vero, qui a Christo nomen habent, eundem errorem offundi, ut gloriae adfectionem rem maxime laudandam censeant, turpissimum iuxta & indignissimum merito iudicatur. Hi enim norunt, nosse minimum debent, cum tristi primorum parentum lapsu iactura homini divinae imaginis facta est, illius ordinatum amorem erga se in inordinatam degenerasse, ut iam non Deum reliquis omnibus anteponat, & ex huius voluntate quid complecti amplius debeat, metiatur; sed vel titillantem corporis dulcedinem, vel copias & opulentias, vel honorem ac gloriam amet praeferatque ceteris. Neque hoc solum cognitum exploratumque habere possunt, sed amplius, quam sit inuisus ac detestabilis homo Deo, quoad hos corruptae suae

SS(12)SE
naturae instinctus sequatur. Contra quam sit belligerandum homini cum geniiis suis, quam conculcanda omnia, quae ex impuro isto fonte ac scaturigine inordinato amoris sui, suam trahunt originem, si quidem veri Christiani partes implere, & ad illud ex quo ductus est, diuinitatis exemplar aliquo modo rursus velit accedere. quod tamen aliter, quam mentis summa cum demissione fieri haud potest. Haec, inquam, ubi admiserint in animum homines isti, probeque perpenderit, facile reperient, quam in classem auidi gloriae referri mereantur. videlicet auersi a Deo sunt, extra ejus constituti gratiam, sui potius, quam Dei aestimatores, verbo, miserrimi. Nec est, quod existimemus, eiusmodi homines voti sui semel compotes factos destituros postea ulteriori cupiditate. neutiquam. Quo maiores sunt dignitates adepti, eo ampliores ut consequantur adlaborabunt. Et cum ita se in altissimum euexerunt locum, ideo non raro eos sublato videmus, *ut lapsu grauiore ruant.* sed nunc conuertamus nos animo & cogitatione in eos, qui ad finem vitae omni fruuntur gloria. Bone Deus, quam tristis atque terribilis istis videtur mortis hora, si de ea cogitant! quam tremunt & exalbescunt, quotiens vel fando quicquam de ea percipiunt! Dolent abesse spem porro grassandi in litteris, itaque magis magisque nomen amplificandi suum

um. Dictus supra Ioach. Fortius, si de morte appropinquante cogitat, sola vitae prorogatio voti illius summa est. Audiamus illum ipsum cit. libello p. m. 290. *O utinam mihi ad primos redire annos liceret! o utinam conuerso rerum ordine inter pueros humi sedere, praeceptoris audire praecepta, eiusque dulces ferre plagas daretur! sed frustra queror, frustra mea haec vota fluunt, frustra cadunt lacrymae: aetas abiit, reditura numquam, ab, numquam reditura!* Non profecto haec eorum vota sunt, qui auersi a rerum humanarum studiis. hi contemnunt, quae ceteri suspiciunt & admirantur, nec patiuntur animi sui magnitudinem rebus tam exilibus frangi aut imminui. Carent libenter appropinquante morte, cuius in vita non adpetentes fuerunt. sciunt & certo persuasi sunt in superiori illa ac caelesti patria, in quam per mortem demigrant, longe maiorem dignitatem & amplitudinem, quam hac in vita umquam expectari potest, immortalitatis coronam sibi repositam esse. Interea, utinam omnes gloriae cupidi diligenter considerarent secum etiam atque etiam docti illius viri Boethii verba, quae exstant II. lib. metr. 7.

*Quicumque solam mente praecipiti
Summamque credit gloriam,
Late patentis aetheris cernat plagas,
Arcumque terrarum situm,*

B 3

Ber-

*Breuem replere non valentis ambitum,
Pudebit aucti nominis.*

Haec, inquam, si considerarent diligenter, nullus dubito, quin sint stultitiam mentis suae cognituri. Plura non addo, quam Iodoci Vuillichii verba, quae de formando studio Cap. I. leguntur: quisque suo loco ita discere pergat, ut ne salutem animae suae turpiter negligat, ut ne res momentaneas pluris, quam regni numquam interituri societatem faciat.

Mirum VOBIS accidet, politissimi iuvenes, quare de honore, de gloria, de studiorum fine attulerim tam multa: sed liceat nunc pace Vestra clarius mentem explicare meam. Fuit summe reuerendorum & excellentissimorum Parentum Vestrorum constans ac perpetua voluntas, simulac VOS studiis consecrarunt, ut his Dei laudes amplificaretis, patriaeque & vniuersi Christiani orbis consuleretis commodis, & vtilitati salutique seruiretis. Ab hac piorum Parentum voluntate tantum abest ut recesseritis in academiis, ut ad eorum praeclarissima exempla, quicquid sudoris ac vigiliarum contulistis in litterarum studia, omne ad summi numinis gloriam retuleritis. Haec sola fuit quae VOBIS subdidit aculeos, & ad exquisitius studendum litteris animum intendit. ut Vestro nunc exemplo manifestum sit, non maius momentum
ad

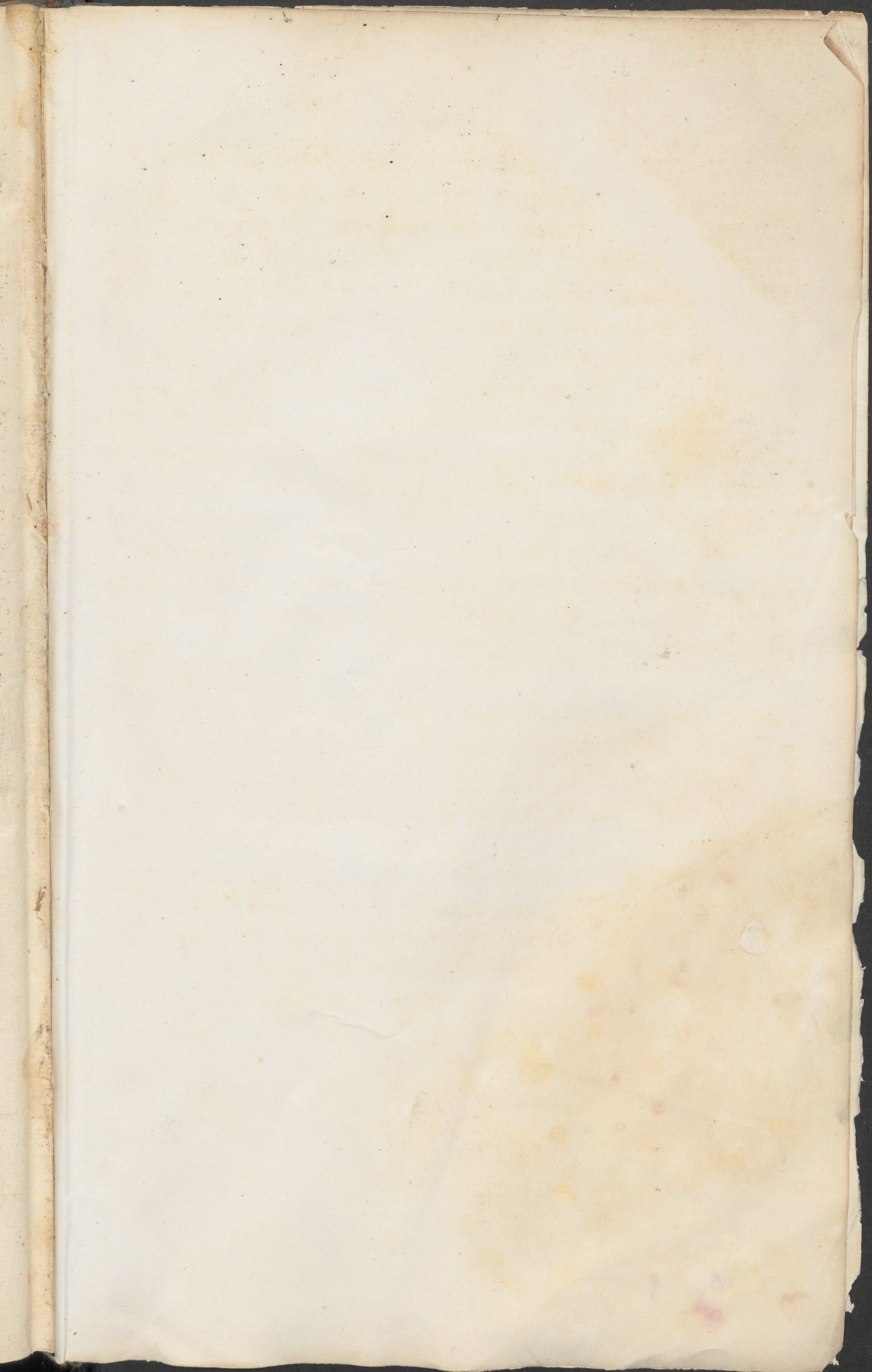
ad excitandum inflammandumque iuuentim animos habere famam humanamque gloriam, quam supremi numinis voluntatem. sed enimvero utut nihil minus conatibus Vestris quaesivistis, quam laudes hominum atque honores: tamen hi iam VOBIS praesto sunt. Nam dummodo quis debita cura ac diligentia complectatur artes ac litterarum studia, gloria ipsi numquam deerit, etiam si eam nusquam spectauerit, nusquam secutus fuerit. τὸ πρῶτον ἀποκρίνεται τῷ ἔργῳ, *par est fortuna labori*, verissima Graecorum est sententia. Quare & nunc post tot exantlatos in studiis labores, post tam praeclaram in litteris eruditionem partam, summis honoribus ab amplissima Lipsiensium Facultate Philosophica ornami, Paxit Deus ut quod voluistis, quod contendistis, Dei amplificetis gloriam humanumque genus laborum Vestrorum emolumentum videat.

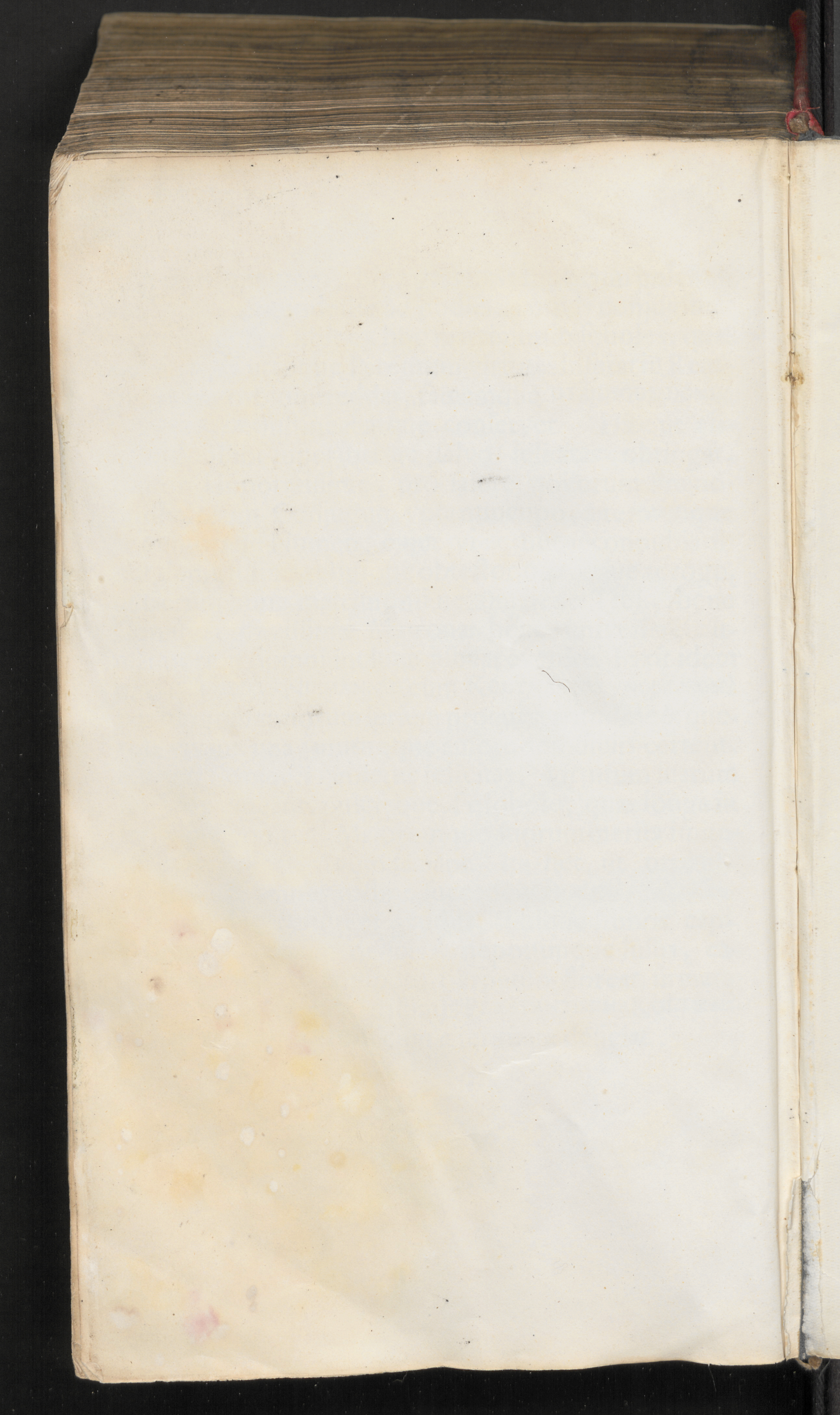
Speciatim ut TV, ornatissime Auenari, qui per plurimum reverendi Parentis, Theologi consummatissimi, & Viri de Plauensium regione longe meritissimi, vestigia pleno gradu incedis, in eiusdem Parentis Tuorumque gaudium & patriae comoda praeclara illa doctrinae TVAE femina diligenter foueas, alas, augeas, opto. Me vero ut eo, quo

quo instituisti, amore porro complectare, est quod
perquam officiose rogo.

Similiter & TE, eximie VVidemanne, adlo-
quor, simulac TE mihi nosse contigit, iuuenem vi-
disse fateor, liberalium doctrinarum cupidum omni-
um. Non mirum ergo, si nunc noua dignitate
fulges, & TVA diligentia laboreque dignis mactaris
proemiis? perge experientissimum excellentissi-
mumque Parentem TVOSque omnes exhilarare
diligentia, doctrina, bonisque moribus TVIS.
Quod reliquum est, VOS obsecro atque obtestor,
propter hoc scribendi genus veniam vt tribuatis
mihi. Etenim diffiteri non possum esse alienum ab
epistolis, cuius formam & haec prae se fert gratulatio,
ad exempla aliorumque testimonia digredi. Quare
etsi praesens, de quo disserui, argumentum id requi-
siuisse quodam modo visum fuerit, tamen vt beni-
gne mihi condonetis, precor.

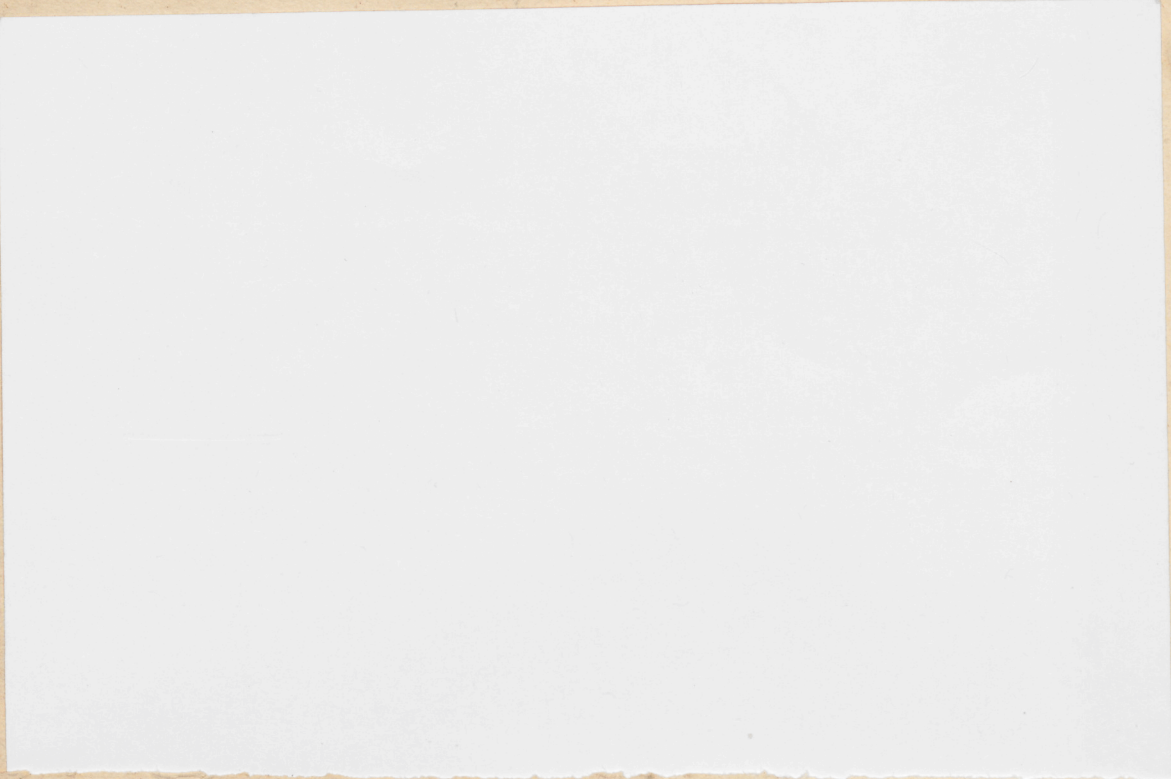
Dab. Ienae AD V Id. Februar.
cdo lccc viii.

quo instituisti, amore porro complectare, est quod
perquam officiose rogo.

Similiter & TE, eximie VVidemanne, adlo-
quor, simulac TE mihi nosse contigit, iuuenem vi-

sis? perge experientissimum excellentissi-
& TVA diligentia laboreque dignis mactaris

Parentem TVOSque omnes exhilarare
doctrina, bonisque moribus TVIS.

est, VOS obsecro atque obtestor,
propterea & haec prae se fert gratulatio,

epistolis, & haec prae se fert gratulatio,
ad exemplum & haec prae se fert gratulatio,

et si praesens, & haec prae se fert gratulatio,
fuisse quodam & haec prae se fert gratulatio,

gne mihi condonari & haec prae se fert gratulatio,
Dab. Ienae AD V & haec prae se fert gratulatio,

clo loco vi & haec prae se fert gratulatio,
UB Rostock 05/14 & haec prae se fert gratulatio,

the scale towards document & haec prae se fert gratulatio,